ΑΓΓΕΙΑ ΤΟΥ 4ου ΑΙΩΝΟΣ π. Χ. ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΑΜΦΙΠΟΛΕΩΣ

Αἱ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀμφιπόλεως ἤρχισαν συστηματικῶς τὸ 1956 καὶ ἔκτοτε συνεχίζονται. Αἱ ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι μέχρι τοῦ ἔτους 1960 εἶχον κυρίως ὡς σκοπὸν τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐξαντλητικὴν ἔρευναν τῶν περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας εἶχον ἐπισημανθῆ μεγάλαι ἢ μικραὶ συστάδες τάφων[1]. Οὕτω ἀπεκαλύφθη καὶ ἠρευνήθη συστηματικῶς μεγάλος ἀριθμὸς τάφων, οἱ παλαιότεροι τῶν ὁποίων ἀνάγονται εἰς τὸν 4ον π. Χ. αἰῶνα. Εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκθέσεις τῶν ἀνασκαφῶν ἐχρησιμοποιήθη συνοπτικῶς πάντοτε ὁ ὅρος «Ἑλληνιστικὴ νεκρόπολις» ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ εὑρημάτων τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων. Τὰ περισσότερα ὅμως ἐκ τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω ἀγγείων[2], ἅτινα εἶναι τὰ παλαιότερα χρονολογικῶς ἐκ τῆς ὡς ἄνω «νεκροπόλεως», καλύπτουν ὁλόκληρον τὸν 4ον αἰῶνα καὶ οὐχὶ μόνον τὴν «Ἑλληνιστικὴν περίοδον» τούτου.

ΑΓΓΕΙΑ ΜΕ ΕΡΥΘΡΟΜΟΡΦΟΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΝ

Οἱ τύποι τῶν ἀγγείων εἶναι οἱ κατ' ἐξοχὴν προτιμώμενοι τὸν 4ον αἰῶνα, ἤτοι κρατῆρες κωδωνόσχημοι, πελίκαι, ὑδρίαι, ἀσκοὶ καὶ ληκύθια. Ὡρισμέναι ἐκ τῶν παραστάσεων τῶν ἀγγείων τούτων εἶναι ἐνδιαφέρουσαι, λόγῳ τῶν παραλλαγῶν, προσφιλῶν εἰς τοὺς ἀγγειογράφους τῆς ἐποχῆς μύθων, τὰς ὁποίας ἀπεικονίζουν.

Πελίκη ἀρ. εὑρ. 443 (πίν. 21α). Τάφος 70 (21.9.1956).

Ὕψος: 0.193 μ. Διάμ. βάσεως: 0.78 μ. Διάμ. χείλους: 0.012 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Τὸ χεῖλος καὶ τὸ ἄνω πλαίσιον τῆς παραστάσεως κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου, ἐνῷ τὸ κάτω πλαίσιον διὰ κυματοειδοῦς κοσμήματος (laufende Hunde).

Ὄψις Α: Κεφαλὴ γυναικὸς ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ φέρουσα φρυγικὸν κάλυμμα κοσμούμενον διὰ κοκκίδων καὶ κυματοειδοῦς ταινίας μελανοῦ χρώματος. Ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου της ἀποδίδεται διὰ λευκοῦ χρώματος, ἐνῷ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου καὶ λεπτομέρειαι τῆς κόμης διὰ πορτοκαλόχρου. Ἀντωπὸς πρὸς αὐτὴν ἵσταται γρύψ (προτομή). Τὸ σῶμά του ἀποδίδεται διὰ λευκοῦ χρώματος, αἱ

1 ΠΑΕ 1956, 141-142, 1957, 70-72 καὶ 1959, 42-46, 1960, 67-73. Τὸ Ἔργον 1956, 54-57, 1957, 36-40, 1958, 71-76 καὶ 1959, 37-44. 1960, 67-77.

2 Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν διευθύνοντα τὰς ἀνασκαφὰς Ἔφορον Ἀρχαιοτήτων κ. Δ. Λαζαρίδην διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς μελέτης τῶν ἀγγείων τῆς ἀνασκαφῆς. Ἅπαντα τὰ ἀγγεῖα εὑρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλας, εἰς τὸ εὑρετήριον τοῦ ὁποίου ἀναφέρονται οἱ παρεχόμενοι ἀριθμοὶ (ἀρ. εὑρ.).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

λεπτομέρειαι τῶν πτερύγων διὰ μελανῶν γραμμῶν. Περὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς γυναικείας μορφῆς ὡς Ἀφροδίτης ἰδὲ Olynthus XIII, σ. 97 - 98 καὶ H. Metzger, Les représentations dans la céramique attique du IV siècle, σ. 83 κέ. Περὶ τὸ 350 π. Χ. Τεχνοτροπία «Group G» (πρβ. Beazley, ARV², 1462).

Πελίκη ἀρ. εὑρ. 442 (πίν. 22 α - β). Τάφος 67 (27.9.1956).

Ὕψος: 0.35 μ. Διάμ. χείλους: 0.20 μ. Διάμ. βάσεως: 0.13 μ. Περιεῖχε τὴν τέφραν τοῦ νεκροῦ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τὸ χεῖλος καὶ τὸ κάτω πλαίσιον τῆς παραστάσεως κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου. Τὸ ἄνω πλαίσιον τῆς παραστάσεως ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς πλατείας ζώνης ἰωνικοῦ κυματίου, ἑκατέρωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχουν στενότεραι ζῶναι μελανῶν κοκκίδων. Κάτωθεν τοῦ πλαισίου τούτου, μόνον εἰς τὴν ὄψιν Α, ὑπάρχει σειρὰ κοκκίδων ἐξ ἐπιθέτου λεπτοῦ πηλοῦ. Αἱ βάσεις τῶν λαβῶν κοσμοῦνται μὲ ἀνθέμια.

Ὄψις Α: Ἀφροδίτη ἐπὶ κύκνου ἀκολουθεῖ τὸν προπορευόμενον Ἑρμῆν. Πρὸς αὐτὴν ἵπταται Ἐρωτιδεὺς κρατῶν στέφανον, ἐνῷ νέα γυνὴ πεπλοφόρος ἱσταμένη ὄπισθεν αὐτῆς κρατεῖ ταινίαν ἀποτελουμένην ἐκ φύλλων(;), τὰ ὁποῖα δηλοῦνται διὰ λεπτοῦ ἐπιθέτου πηλοῦ, προφανῶς διὰ τὴν κόσμησιν τῆς κεφαλῆς τῆς θεᾶς. Ὄπισθεν τῆς πεπλοφόρου ἵσταται ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἀριστερὰ μὲ τὰς χεῖρας ὀπίσω νεαρὸς Σάτυρος καὶ παρακολουθεῖ τὴν σκηνήν. Κάτωθεν τοῦ κύκνου εἶς ἰχθὺς καὶ ἡ ἀνώμαλος κυματοειδὴς ἐπιφάνεια μὲ ἴχνη κυανοῦ χρώματος δηλοῦν τὴν θάλασσαν. Ὁ Ἐρωτιδεύς, ὁ κύκνος, τὰ γυμνὰ μέρη τοῦ σώματος τῆς Ἀφροδίτης, τὰ κέρατα τοῦ Σατύρου καὶ ὡρισμέναι λεπτομέρειαι τῶν διαδημάτων, ἅτινα κρατοῦν ἡ πεπλοφόρος καὶ ὁ Ἐρωτιδεύς, ἀποδίδονται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος. Ἐπίσης ἐπὶ τῶν διαδημάτων ὑπάρχουν ἴχνη ἐπιχρυσώσεως.

Ὄψις Β: Τρεῖς ἔφηβοι ἐνδεδυμένοι διὰ ἱματίων. Ὁ εἰς τὸ μέσον ἱστάμενος κρατεῖ στλεγγίδα.

Διὰ τὸ θέμα Ἀφροδίτης ἐπὶ κύκνου ἰδὲ H. Metzger, ἔ. ἀ. σ. 60 - 64. Πρβ. παράστασιν πελίκης μὲ ἐκείνην τῆς ὑδρίας F. 2636 Βερολίνου (JdI 1, 1886, 249). Περὶ τὸ 350 - 340 π. Χ. Τεχνοτροπία τοῦ «Group G» (Beazley, ARV², 1464).

Πελίκη ἀρ. εὑρ. 572 (πίν. 23 α - β). Τυχαῖον εὕρημα ἐκ τῆς ἰδίας περιοχῆς.

Ὕψος: 0.36 μ. Διάμ. χείλους: 0.223 μ. Διάμ. βάσεως: 0.13 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν, ἀπολεπισθὲν εἴς τινα σημεῖα. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων. Τμῆμα τοῦ χείλους ἀποκρουσθὲν ἐλλείπει. Τὸ χεῖλος καὶ τὸ κάτω πλαίσιον τῆς παραστάσεως κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου. Τὸ ἄνω πλαίσιον τῆς παραστάσεως κοσμεῖται ἐπίσης διὰ ἰωνικοῦ κυματίου, ἐπὶ τῆς ὄψεως Α ὅμως τοῦτο φέρει ἑκατέρωθεν στενὰς ζώνας ἐκ μελανῶν κοκκίδων. Αἱ βάσεις τῶν λαβῶν κοσμοῦνται διὰ ἀνθεμίων.

Ὄψις Α: Ἀμαζὼν φέρουσα φρυγικὸν κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ βραχὺν χιτωνίσκον, ὅστις ἀφήνει ἀκάλυπτον τὸν δεξιὸν ὦμον καὶ τὴν ἀντίστοιχον πλευρὰν τοῦ στήθους, μάχεται ἐναντίον δύο Ἑλλήνων κρατοῦσα εἰς τὴν ἀριστερὰν τὴν πέλτην, ἐνῷ πιθανώτατα διὰ τῆς δεξιᾶς ἐκράτει τὸ ξίφος της. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εὑρίσκεται γονυκλινὴς ἑτέρα Ἀμαζὼν εἰς στάσιν ἀμύνης. Αὕτη φέρει ἐπίσης φρυγικὸν κάλυμμα καὶ βραχὺν χειριδωτὸν χιτωνίσκον. Ἀμφότεραι φοροῦν ὑψηλὰ ὑποδήματα. Ὁ εὑρισκόμενος ὄπισθεν τῆς μαχομένης Ἀμαζόνος Ἕλλην εἶναι ἐστεφανωμένος

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

καὶ εἶναι ἐνδεδυμένος διὰ χιτωνίσκου, ἐνῶ ὁ ἐπιτιθέμενος ἐναντίον της διὰ ἀκοντίου εἶναι γυμνὸς ἔχων ἐρριμμένον μόνον τὸ ἱμάτιον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ του βραχίονος, ἐνῷ διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς κρατεῖ τὴν ἀσπίδα του. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του φέρει ἁπλῆν ταινίαν. Τὰ γυμνὰ μέρη τῶν σωμάτων τῶν Ἀμαζόνων καὶ ὡρισμέναι λεπτομέρειαι, ὅπως π. χ. αἱ ταινίαι τῆς κόμης τῶν Ἑλλήνων, ἀποδίδονται διὰ λευκοῦ χρώματος ἐπιθέτου.

Ὄψις Β: Τρεῖς ἔφηβοι ἐνδεδυμένοι δι' ἱματίων.

Περὶ τοῦ θέματος τῶν μαχῶν μεταξὺ Ἀμαζόνων καὶ Ἑλλήνων ἰδὲ H. METZGER, ἔ. ἀ. σ. 332 - 333, καὶ ἐν γένει περὶ τῶν παραστάσεων τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ τῶν ἀγγείων τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. ἰδὲ JdI 73, 1958, 36 κ.ἑ. Περὶ τὸ 350 - 340 π.Χ. Τεχνοτροπία τοῦ Z. τῆς Ἀμαζόνος (BEAZLEY, ARV², 1478 - 80).

Πελίκη ἀρ. εὑρ. 668 (πίν. 24 α - β). Τάφος 263 (Ὀκτώβριος 1958).

Ὕψος: 0.28 μ. Διάμ. χείλους: 0.162 μ. Διάμ. βάσεως: 0.095 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν μετρίως ἐστιλβωμένον. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων διὰ γύψου. Τὸ χεῖλος καὶ τὰ πλαίσια τῶν παραστάσεων κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου, ἐνῷ αἱ βάσεις τῶν λαβῶν διὰ ἀνθεμίων.

Ὄψις Α: Γρυπομαχία[1]. Εἰς τὸ μέσον γρὺψ ἐπιτίθεται ἐναντίον Ἀμαζόνος (ἢ θήλεος Ἀριμασποῦ), ἐνῷ ἡ ὄπισθέν του εὑρισκομένη ἑτέρα Ἀμαζὼν σπεύδει πρὸς βοήθειάν της. Ἀμφότεραι αἱ Ἀμαζόνες φέρουν τυπικὴν ἀνατολικὴν ἐνδυμασίαν καὶ φρυγικὰ καλύμματα κεφαλῆς. Ὁ γρὺψ ἀποδίδεται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος, λεπτομέρειαι ὅμως τῶν πτερύγων του δηλοῦνται διὰ χρυσοῦ καὶ κιτρίνου.

Ὄψις Β: Δύο ἔφηβοι ἵστανται ἀντωποὶ ἐνδεδυμένοι διὰ ἱματίων. Ὁ δεξιὰ ἱστάμενος κρατεῖ δίσκον (ἢ σφαῖραν) χωριζομένην σταυροειδῶς διὰ μελανῶν γραμμῶν καὶ κοσμουμένην διὰ τεσσάρων κοκκίδων.

Περὶ τοῦ θέματος τῆς Γρυπομαχίας ἰδὲ H. METZGER, ἔ. ἀ. σ. 327 - 328. Δύναται νὰ χρονολογηθῇ περὶ τὸ 330 π. Χ. Ἡ τεχνοτροπία ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνην τοῦ Z. τῆς Ἀμαζόνος (πρβ. ἀνωτ. πελίκην ἀρ. 572), ἡ ποιότης ὅμως τῆς ἐργασίας τὴν τοποθετεῖ εἰς τὰ τελευταῖά του ἔργα (πρβ. πελίκην ἀρ. 15551 Ἀλεξανδρείας, E. BRECCIA, La necropoli di Sciatbi, II, πίν. 47, καὶ κωδωνόσχημον κρατῆρα C.V.A. Collection Mouret [Ensérune], France 6, πίν. 9,2).

Πελίκη ἀρ. εὑρ. 640 (πίν. 21β). Τάφος 101 (7.10.1956).

Ὕψος: 0.27 μ. Διάμ. βάσεως: 0.108 μ. Διάμ. χείλους: 0.16. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν μετρίως ἐστιλβωμένον καὶ ἀποτριβὲν εἴς τινα σημεῖα. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων. Ἡ ἐξωτερικὴ στεφάνη τοῦ χείλους καὶ τὰ πλαίσια τῶν παραστάσεων κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου.

Ὄψις Α: Ἀριμασπὸς φέρων βαρβαρικὴν ἐνδυμασίαν καὶ ἱππεύων γρῦπα ἀκολουθεῖ προπορευομένην γυναῖκα ἐνδεδυμένην διὰ ἱματίου. Ἡ γυνὴ μὲ μίαν κίνησιν, ἥτις δηλοῖ ἀμηχανίαν ἢ ἀπόπειραν φυγῆς, καλύπτει τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου της διὰ τοῦ ἱματίου. Ὁ γρύψ, τὸ πρόσωπον καὶ οἱ πόδες τῆς γυναικὸς ἀποδίδον-

1 Διὰ τὸν συμβολισμὸν τῆς παραστάσεως γρυπῶν βλ. Σ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 19, 1964, σ. 13 κέ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

ται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος, αἱ δὲ λεπτομέρειαι τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ τῶν πτερύγων διὰ ἐρυθροκιτρίνου. Περὶ τοῦ θέματος ἰδὲ H. Metzger, ἔ. ἀ. σ. 331, 414 κ.ἑ. Ἐπίσης πρβ. ὑδρίαν ἀρ. εὑρ. 692, Olynthus V, πίν. 127.

Ὄψις Β: Ἔφηβοι ἐνδεδυμένοι διὰ ἱματίων ἵστανται ἀντωποί.

Περὶ τὸ 330 - 325 π.Χ. Τεχνοτροπία ὁμοιάζουσα πρὸς ἐκείνην τοῦ «Group G» (ἰδὲ ἀνωτ. πελίκην 442 καὶ 443).

Ὑδρία ἀρ. εὑρ. 792 (πίν. 25α, 26 καὶ 27). Ἐκ τῆς ἰδίας περιοχῆς τυχαῖον εὕρημα (1959).

Ὕψος: 0.48 μ. Διάμ. βάσεως: 0.158 Διάμ. χείλους: 0.20. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν εἰς πολλὰ σημεῖα. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων. Ἐλλείπει ἡ ἑτέρα τῶν ὁριζοντίων λαβῶν. Τὸ χεῖλος καὶ τὸ κάτω πλαίσιον τῆς παραστάσεως κοσμοῦνται διὰ ἰωνικοῦ κυματίου. Τὸν λαιμὸν περιβάλλει φυλλοστοιχία ἐξ ἐπιθέτου πηλοῦ (πίν. 25α).

Τὸ θέμα τῆς παραστάσεως εἶναι Ἀφροδίτη «ἐπιτραγία». Εἰς τὸ κέντρον τῆς παραστάσεως Ἀφροδίτη καθημένη ἐπὶ αἰγός. Τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματός της καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ἱματίου, ἐνῷ διὰ τῆς δεξιᾶς της ἀνασύρει ἓν ἄκρον του καλύπτουσα οὕτω τὴν ράχιν της. Τὴν κόμην της συγκρατεῖ ἁπλῆ ταινία. Ἡ θεὰ ἀκολουθεῖ τὸν προπορευόμενον Ἑρμῆν. Οὗτος φέρει πέτασον καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἔχει ἐρριμμένον τὸ ἱμάτιον, ἐνῷ διὰ τῆς δεξιᾶς δεικνύει τὴν κατεύθυνσιν, ἣν θὰ ἀκολουθήσῃ ἡ θεά. Αὕτη συνοδεύεται ὑπὸ δύο ἱπταμένων Ἐρωτιδέων κρατούντων ταινίας. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς παραστάσεως δηλοῦται τὸ ἔδαφος διὰ ἀνωμάλων ἐρυθρῶν ὄγκων. Τὴν παράστασιν συμπληρώνει ἀκολουθῶν τὴν Ἀφροδίτην νεαρὸς σάτυρος χορεύων. Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ του βραχίονος κρέμαται δορὰ πάνθηρος. Τὰ γυμνὰ μέρη τοῦ σώματος τῆς θεᾶς, ἡ αἰξ καὶ τὰ σώματα τῶν Ἐρωτιδέων ἐκτὸς τῶν πτερύγων ἀποδίδονται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος, ἐνῷ αἱ ἐπ' αὐτῶν λεπτομέρειαι διὰ ἐρυθροκιτρίνου χρώματος ἢ διὰ λεπτοῦ ἐπιθέτου πηλοῦ. Αἱ πλαστικαὶ λεπτομέρειαι τῶν σωμάτων τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τοῦ Σατύρου καὶ ἡ δορὰ ἀποδίδονται διὰ παχειῶν μελανῶν γραμμῶν καὶ κοκκίδων. Τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα τῆς ἐπιφανείας τῆς ὑδρίας περὶ τὴν κάθετον λαβὴν κοσμεῖται ὑπὸ μεγάλων ἀνθεμίων καὶ ἑλίκων.

Διὰ τὸ θέμα τῆς παραστάσεως ἰδὲ H. Metzger, ἔ. ἀ. σ. 64 - 67, καὶ P. Zanker, Wandel der Hermesgestalt in der attischen Vasenmalerei, σ. 84 - 88. Ἡ τεχνοτροπία ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνην τοῦ κύκλου τοῦ «Apollonia Group» (πρβ. Beazley, ARV², 1482 - 83). Ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς παραστάσεως δύναται νὰ χρονολογηθῇ περὶ τὸ 330 π. Χ.

Κρατὴρ κωδωνόσχημος ἀρ. εὑρ. 571 (πίν. 28α - β). Τάφος 250 (1.10.1958).

Ὕψος: 0.26 μ. Διάμ. βάσεως 0.12 μ. Διάμ. στεφάνης χείλους: 0.26 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν εἰς πολλὰ σημεῖα. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Τὸ κάτω μέρος τοῦ χείλους περιθέει ζώνη ἐκ φύλλων δάφνης, ἐνῷ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου κάτωθεν τῶν λαβῶν κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων. Τὴν παράστασιν ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ὁρίζει κάτωθεν ἰωνικὸν κυμάτιον.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Ὄψις Α: 'Αμαζὼν (ἢ 'Αριμασπὸς) ἔφιππος ἐπιτίθεται διὰ τοῦ ἀκοντίου της ἐναντίον ἀνορθουμένου γρυπός (πίν. 28α). Τὸ σῶμα τοῦ γρυπὸς ἀποδίδεται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος, ἐνῷ λεπτομέρειαι τῶν χαρακτηριστικῶν του διὰ κιτρίνου. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐνδυμασίας τῆς 'Αμαζόνος, τῆς κόμης της καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν της ἀποδίδονται διὰ μελανῶν γραμμῶν καὶ κοκκίδων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν ἵππον.

Ὄψις Β: Ἔφηβοι φέροντες ἱμάτια ἵστανται ἀντωποί (πίν. 28β). Μεταξύ των ὑπάρχει στήλη. Ὁ ἀριστερὰ τῆς στήλης ἱστάμενος κρατεῖ δίσκον μὲ τὴν συνήθη διακόσμησιν τῶν διασταυρουμένων γραμμῶν. Κάτωθεν τοῦ δίσκου ἕτερον δυσδιάγνωστον δισκοειδὲς ἀντικείμενον.

Περὶ τοῦ θέματος τῆς ὄψεως Α. πρβ. ἀνωτ. πελίκην ἀρ. 668. Δύναται νὰ χρο-

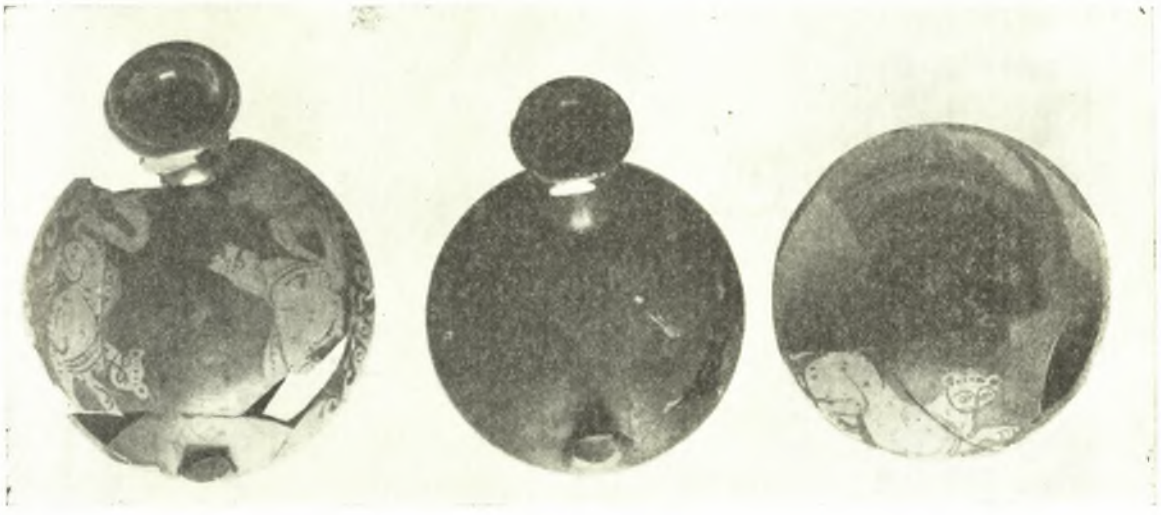

Εἰκ. 1. 'Ασκοὶ ἐξ 'Αμφιπόλεως. (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 795, 796, 797).

νολογηθῇ περὶ τὸ 350 - 340 π. Χ. Ἡ τεχνοτροπία ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνην τοῦ Z τοῦ Fillotrano (BEAZLEY, ARV², 1453 - 55). Πρβ. ἐπίσης κωδωνοσχήμους κρατῆρας ἀρ. 635 Würzburg (ARV², 1454, 22) καὶ C. V. A. Coll. Mouret, πίν. 10,1.

Τμῆμα ἀσκοῦ ἀρ. εὑρ. 795 (εἰκ. 1α). Ἐκ τοῦ φρέατος Γ. Παπαδοπούλου (27.9.1959).

Διάμ. βάσεως: 0.083 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ τμήματα τοῦ σώματος, ἐνῷ ἕτερα συνεκολλήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν. Τὴν περιφέρειαν τοῦ ἀγγείου κοσμεῖ κυματοειδὴς ταινία (laufende Hunde) καὶ τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν κοσμοῦν δύο πάνθηρες.

Διὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἀσκοῦ καὶ τὴν ἐξέλιξίν του ἰδὲ H. RÜDIGER, Askoi, Diss., Freiburg 1960, σ. 87, 145 κ.ἑ. Ἡ τεχνοτροπία τῆς παραστάσεως ἐνθυμίζει ἐκείνην τοῦ «Al Mina Group» (ARV², 1366 - 1367). Πρῶτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Τμῆμα ἀσκοῦ ἀρ. εὑρ. 796 (εἰκ. 1β). Ἰδίας προελεύσεως μὲ τὸ ἀνωτέρω τμῆμα.

Διάμ. βάσεως: 0.078 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ τμήματα τοῦ σώματος.

Πρῶτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Τμῆμα ἀσκοῦ ἀρ. εὑρ. 797 (εἰκ. 1γ). Ἰδίας προελεύσεως μὲ τὰ ἀνωτέρω.

Διάμ. βάσεως: 0.085 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς ἄνω ἐπιφανείας καὶ ἡ λαβή. Ἀπετελέσθη ἐκ τριῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Ἐκ τῆς παραστάσεως σώζεται μόνον εἷς πάνθηρ.

Περὶ τῆς τεχνοτροπίας καὶ τῆς χρονολογήσεως ἰδὲ ἀνωτ. ὑπ' ἀρ. 795.

Εἰκ. 2. α. Ἀρυβαλλοειδὴς λήκυθος. β. Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον. γ. Εἶδος λαγήνου ἐξ Ἀμφιπόλεως. (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 669, 666, 624).

Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ἀρ. εὑρ. 666 (εἰκ. 2β). Τάφος 227 (Σεπτέμβριος 1958).

Ὕψος: 0.088 μ. Διάμ. βάσεως: 0.03 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων. Ὁ λαιμὸς καὶ ὁ ὦμος κοσμοῦνται μὲ γλωσσοειδὲς καὶ ἰωνικὸν κυμάτιον. Ἡ κυρία ὄψις του κοσμεῖται μὲ δύο ἀντωπὰς γυναικείας κεφαλὰς φερούσας σάκκους. Τὰ πρόσωπά των ἀποδίδονται διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος. Κάτωθεν τῆς λαβῆς ὑπάρχει ἀνθεμωτὸν κόσμημα.

Πρβ. Olynthus XIII, ληκύθιον ἀρ. 89, πίν. 102. Πρῶτον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ἀρ. εὑρ. 498 (εἰκ. 3α). Τάφος 13 (20.9.1956).

Ὕψος: 0.105 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν, ἀπολεπισθὲν εἴς τινα σημεῖα. Κοσμεῖται διὰ ἀνθεμίου.

Πρβ. ληκύθια Olynthus, XIII, πίν. 103 καὶ σ. 146 κ. ἑ. Δεύτερον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

'Αρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ἀρ. εὑρ. 471 (εἰκ. 3γ). Τάφος 1 (18.9.1956).

Ὕψος: 0.098 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν μόνον περὶ τὸ στόμιον καὶ ἐπὶ τῆς λαβῆς. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται διὰ καθέτων λευκῶν καὶ μελανῶν γραμμῶν καὶ τὸ σῶμα διὰ δικτυωτοῦ πλέγματος ἀποτριβέντος εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς ἐπιφανείας.

Περὶ τοῦ τύπου τοῦ ληκυθίου ἰδὲ Olynthus XIII, σ. 160 κ. ἑ. Δεύτερον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

'Αρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ἀρ. εὑρ. 477 (εἰκ. 3β). Τάφος 3 (23.9.1956).

Ὕψος: 0.095 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν μόνον ἐπὶ τῆς λαβῆς καὶ περὶ τὸ στόμιον. Διακόσμησις ὁμοία πρὸς τὸ ἀνωτέρω, ἡ ποιότης ὅμως τῆς ἐργασίας εἶναι καλυτέρα.

Περὶ τοῦ τύπου καὶ τῆς χρονολογήσεως ἰδὲ προηγούμενον ληκύθιον.

Εἰκ. 3. α-γ. 'Αρυβαλλοειδῆ ληκύθια. δ. Θήλαστρον(;). 'Εξ 'Αμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 498, 477, 471, 487).

Θήλαστρον (;) ἀρ. εὑρ. 487 (εἰκ. 3δ). Τάφος 8 (19.9.1956).

Ὕψος: 0.05 μ. Διάμ. βάσεως: 0.055 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀπολεπισθὲν εἴς τινα σημεῖα. Φέρει κυματοειδὲς κόσμημα πέριξ τοῦ στομίου.

Περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἀγγείου ἰδὲ Olynthus XIII, σ. 264 κ.ἑ. καὶ πίν. 178, ἀρ. 480, τὸ ἰδικόν μας εἶναι ὅμως κατά τι νεώτερον λόγῳ τῆς ὑψηλῆς του βάσεως. Πρβλ. ἐπίσης καὶ θήλαστρον ἀρ. 95, Breccia, ἔ. ἀ. πίν. LI. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

ΑΓΓΕΙΑ ΜΕΛΑΜΒΑΦΗ ΑΝΕΥ ΕΡΥΘΡΟΜΟΡΦΟΥ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΩΣ

Ὑδρία ἀρ. εὑρ. 793 (πίν. 25 β). Τάφος 13 (20.9.1956).

Ὕψος: 0.47 μ. Διάμ. βάσεως: 0.128 μ. Διάμ. στομίου 0.12 μ. Περιεῖχε τὴν τέφραν τοῦ νεκροῦ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Μικρὸν τμῆμα τῆς βάσεως ἀποκρουσθὲν συνεκολλήθη.

Τὴν ἐξωτερικὴν στεφάνην τοῦ χείλους κοσμεῖ ἰωνικὸν κυμάτιον, ἐνῷ τὸν λαιμὸν περιθέει φυλλοστοιχία ἐκ λεπτοῦ ἐπιθέτου πηλοῦ, ἥτις φέρει ἴχνη ἐπιχρυσώσεως. Τὴν βάσιν τῶν δύο ὁριζοντίων λαβῶν περιβάλλει λεπτὴ χρυσῆ ταινία ἐπί-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

σης. Τὸ στόμιον τῆς ὑδρίας ἐκάλυπτε μολύβδινον πῶμα. Συμφώνως πρὸς τὸ σχῆμά της δύναται νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰ. π. Χ. (πρβλ. K. Schefold, Untersuchungen K. Vasen, σ. 138 καὶ AA 1957, 391, εἰκ. 16).

Περὶ τῆς χρήσεώς της ἰδὲ Ε. Diehl, Hydria, σ. 63, 77 - 79, 136 κ.ἑ., 153.

Εἰκ. 4. α. Κάνθαρος. β. Σκύφος. γ. Κοτύλη - κύλιξ. Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 552, 444, 569).

Ὑδρία ἀρ. εὑρ. 665 (εἰκ. 5α). Τάφος 141 (13.11.1957).

Ὕψος: 0.19 μ. Διάμ. βάσεως: 0.063 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀργυ-

Εἰκ. 5. α. Ὑδρία. β. Κύλιξ. γ. Πινάκιον. Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 665, 637, 625).

ροχρόου λάμψεως. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων. Ἐλλείπει ἡ μία ὁριζοντία λαβὴ καὶ τὸ χεῖλος ἔχει ἀποκρουσθῇ εἰς πολλὰ σημεῖα.

Πρβλ. ὑδρίας Olynthus XIII, σ. 203 κ. ἑ. καὶ πίν. 142 - 144. Πρῶτον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος[1] ἀρ. εὑρ. 552 (εἰκ. 4α). Τάφος 54 (26.9.1956).

Ὕψος: 0.08 μ. Διάμ. βάσεως: 0.052 μ. Ἐλλείπει τμῆμα τῆς ἑτέρας τῶν λαβῶν του. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τέσσαρα ἐμπίεστα ἀνθέμια ἀκτινοειδῶς διατεταγμένα ἐντὸς τοῦ πυθμένος.

1 Περὶ κανθάρων ἐν γένει βλ. καὶ L. Asche, Der Kantharos, Diss., Mainz 1956.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Περὶ τοῦ σχήματος ἰδὲ Olynthus XIII, σ. 283 καὶ πίν. 184. Πρῶτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος ἀρ. εὑρ. 493 (εἰκ. 6α). Τάφος 9 (19.9.1956).

Ὕψος: 0.08 μ. Διάμ. βάσεως: 0.075 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν εἰς τινα σημεῖα, κυρίως εἰς τὴν βάσιν. Τμῆμα τῆς ἑτέρας τῶν λαβῶν συνεπληρώθη διὰ γύψου. Τὸ χεῖλος ἔχει ἀποκρουσθῆ ἐλαφρῶς εἰς πολλὰ σημεῖα.

Εἰκ. 6. α – γ. Κάνθαροι (ὁ γ ἄνευ λαβῶν) δ. Κυάθιον. Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 493, 964, 1166, 910).

Περὶ τὸ 350 π. Χ.

Εἰκ. 7. Κάνθαρος. Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 1148).

Κάνθαρος ἀρ. εὑρ. 1148 (εἰκ. 7). Τάφος 314 (9.10.1958).

Ὕψος: 0.13 μ. Διάμ. χείλους: 0.105 μ. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν εἰς πολλὰ σημεῖα.

Τοῦ αὐτοῦ τύπου ὡς ὁ προηγούμενος ἀλλὰ χρονολογικῶς κατά τι νεώτερος. Τρίτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Κάνθαρος ἀρ. εὑρ. 464 (εἰκ. 9γ). Τάφος 96 (6.10.1956).

Ὕψος: 0.095 μ. Διάμ. βάσεως: 0.04 μ. Πηλὸς ἐρυθρός, Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν εἴς τινα σημεῖα. Ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ λαιμοῦ ὑπάρχουν ἐγχάρακτα τὰ γράμματα P O. Τοῦ αὐτοῦ τύπου ὡς ὁ προηγούμενος, αἱ ἀναλογίαι ὅμως τῆς βάσεως εἶναι ραδινώτεραι.

Τρίτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Εἰκ. 8. α. Κάνθαρος. β. Κύλιξ (;). Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 556, 1150).

Κάνθαρος ἀρ. εὑρ. 556 (εἰκ. 8α). Τάφος 74 (28.9.1956).

Ὕψος: 0.065 μ. Διάμ. χείλους: 0.055 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν πολλαχοῦ. Ἐλλείπει ἡ ἑτέρα τῶν λαβῶν ἀλλὰ συνεπληρώθη διὰ γύψου.

Εἰκ. 9. α – β. Κάνθαροι. Ἐξ Ἀμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 447, 466, 464)

Περὶ τοῦ τύπου ἰδὲ Hesperia 1934, σ. 319 ἀρ. A27, A28. Ὁ ἰδικός μας ὅμως ἔχει ὑψηλότερον καὶ συμπαγέστερον πόδα. Δεύτερον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος ἀρ. εὑρ. 964 (εἰκ. 6β). Τάφος 250 (1.10.1958).

Ὕψος: 0.065 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀπολεπισθὲν εἰς πολλὰ σημεῖα. Ἐλλείπει μικρὸν τμῆμα τοῦ χείλους. Τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος κοσμεῖται δι' ἐκτύπων ἐπιμήκων φύλλων, ἐνῷ ἐσωτερικῶς ἐπὶ τοῦ πυθμένος ἀκτινοειδῶς διατεταγμένα ὑπάρχουν τέσσαρα ἐμπίεστα ἀνθέμια περιβαλλόμενα ὑπὸ ἐγχαράκτου κύκλου.

Ὁ κάνθαρός μας εἶναι ὁμοίου τύπου πρὸς τοὺς ὑπ' ἀριθ. 522 - 522α κανθά-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

ρους ἐξ 'Ολύνθου (Olynthus XIII, σ. 290-91, 293 καὶ πίν. 190, 192), ἀλλὰ τὸ σχῆμά του εἶναι περισσότερον ἐξειλιγμένον, δι' ὃ καὶ χρονολογεῖται μετὰ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Κάνθαρος ἄνευ λαβῶν ἀρ. εὑρ. 463 (εἰκ. 10α). Τάφος 96 (6.10.1956).

Ὕψος: 0.075 μ. Διάμ. στομίου: 0.093 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος κοσμεῖται διὰ ἐκτύπων ἐπιμήκων φύλλων. Ἐπὶ τοῦ πυθμένος ἐσωτερικῶς ὑπάρχει ἀνάγλυφος κεφαλὴ γυναικός.

Τελευταῖον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος ἄνευ λαβῶν ἀρ. εὑρ. 468 (εἰκ. 10β). Τάφος 106 (γ΄ 10.10.1956).

Ὕψος: 0.073 μ. Διάμ. στομίου: 0.10 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τὸ πρὸς τὰ ἔξω ἐστραμμένον χεῖλος περιθέει αὔλαξ. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται διὰ γιρλάνδας ἐκ φύλλων κισσοῦ σχεδιασθέντων διὰ λεπτοῦ ἐπιθέτου πηλοῦ, ἐνῷ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἀγγείου διὰ ἐκτύπων ἐπιμήκων φύλλων.

Εἰκ. 10. α – γ. Κάνθαροι ἄνευ λαβῶν. Ἐξ 'Αμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀριθ. 463, 468, 465).

Ἕτερα παραδείγματα τοῦ τύπου τούτου βλ. εἰς Hesperia 1951, πίν. 52,2 καὶ Breccia, ἔ.ἀ. πίν. LVI, 124. CVA Collection Mouret, πίν. 15, 13. Τελευταῖον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος ἄνευ λαβῶν ἀρ. εὑρ. 465 (εἰκ. 10γ). Τάφος 112 (12.10.1956).

Ὕψος: 0.07 μ. Διάμ. χείλους: 0.093 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ χείλους. Ἄνωθεν τῆς φυλλοστοιχίας, ἥτις περιθέει τὸν λαιμόν, ὑπάρχει ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ἡ ἐπιγραφὴ ΥΓΙΕΙΑΣ. Τόσον ἡ φυλλοστοιχία, ὅσον καὶ τὰ γράμματα ἔχουν σχεδιασθῆ διὰ λευκοῦ ἐπιθέτου χρώματος. Τὸ κάτω μέρος τοῦ κανθάρου, τὸ ὁποῖον χωρίζεται ἐκ τοῦ λαιμοῦ διὰ βαθείας αὔλακος, κοσμεῖται δι' ἐκτύπων ἐπιμήκων φύλλων. Ἐσωτερικῶς ἐπὶ τοῦ πυθμένος ὑπάρχει ἀνάγλυφος κεφαλὴ Σατύρου(;).

Τέλος τοῦ 4ου αἰ π. Χ. Βλ. ἀνωτ. κάνθαρον ἀρ. 468.

Κάνθαρος ἄνευ λαβῶν ἀρ. εὑρ. 1166 (εἰκ. 6γ). Τάφος 296 (8.10.1958).

Ὕψος: 0.065 μ. Διάμ. στομίου: 0.083 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀπολεπισθὲν εἴς τινα σημεῖα. Ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων συγκολληθέντων. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται διὰ φυλλοστοιχίας ἐξ ἐπιθέτου λεπτοῦ πηλοῦ. Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀγγείου, τὸ ὁποῖον χωρίζεται ἐκ τοῦ λαιμοῦ διὰ βαθείας ἐρυθρᾶς αὔλακος, κοσμεῖται δι' ἐκτύπων ἐπιμήκων φύλλων.

Τέλος τοῦ 4ου αἰ. π. Χ. Βλ. τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Κάνθαρος μετὰ ὑψηλῶν συνεστραμμένων λαβῶν ἀρ. εὑρ. 466 (εἰκ. 9β). Τάφος 112 (12.10.1956).

Ὕψος: 0.135 μ. Διάμ. βάσεως: 0.095 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν, ἐλαφρῶς ἀποτριβὲν εἴς τινα σημεῖα. Τὸν λαιμὸν κοσμοῦν γιρλάνδαι ἀποτελούμεναι ἐκ κοκκίδων καὶ καλύκων ἄνθους ἐκ λεπτοῦ ἐπιθέτου πηλοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος (West Slope). Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀγγείου κοσμεῖται διὰ ραβδώσεων. Βάσις δακτυλιόσχημος μετὰ ὑψηλοῦ ποδός. Ἄνωθεν τῆς γιρλάνδας τοῦ λαιμοῦ ἡ ἐπιγραφὴ ΦΙΛΙΑΣ.

Πρβλ. Hesperia 1934, εἰκ. 18, ἀρ. Β20 κάνθαρος, ἔνθα ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία περὶ τοῦ σχήματος, WATZINGER, Gr. Vasen in Tübingen, πίν. 50. G2 καὶ διὰ τὴν ἐπιγραφὴν G3. Τέλος τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κάνθαρος μετὰ συνεστραμμένων λαβῶν ἀρ. εὑρ. 447 (εἰκ. 9α). Τάφος 96 (6.10.1956).

Ὕψος: 0.011 μ. Διάμ. βάσεως: 0.04 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Ἐλλείπουν τμήματα τῶν λαβῶν. Τὸν λαιμὸν περιθέει φυλλοστοιχία σχεδιασθεῖσα διὰ ἐπιθέτου λευκοῦ πηλοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος. Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀγγείου φέρει ραβδώσεις. Βάσις δισκοειδὴς μετὰ ὑψηλοῦ ποδός, ὅστις εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους του περιβάλλεται ὑπὸ πλαστικοῦ δακτυλίου.

Αἱ ἀναλογίαι τοῦ σώματος καὶ τῶν λαβῶν καὶ ἡ ραδινότης τοῦ ποδὸς χρονολογοῦν τοῦτον εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 3ου αἰ. π. Χ.

Εἶδος κανθάρου ἢ βαθείας κύλικος μετὰ συνεστραμμένων λαβῶν ἀρ. εὑρ. 1150 (εἰκ. 8β). Τάφος 258 (2.10.1958).

Ὕψος: 0.07 μ. Διάμ. χείλους 0.103 μ. Πηλὸς ἀνοικτὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀπολεπισθὲν σχεδὸν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπιφάνειαν πιθανὸν λόγῳ πυρᾶς. Ἀπετελέσθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων συγκολληθέντων, ἐλλείπουν ὅμως τμήματα τοῦ σώματος καὶ τῆς ἑτέρας τῶν λαβῶν.

Πρβλ. παρόμοιον τύπον ἀγγείου P. URE, Black Glaze Pottery from Rhitsona, πίν. XII, 24 καὶ σ. 33· βλ. περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς χρονολογήσεώς του Hesperia 1954, πίν. 24,i καὶ σ. 74 καὶ 1951, πίν. 53, c2. Τρίτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Κοτύλη - κύλιξ μετὰ χαμηλῆς βάσεως ἀρ. εὑρ. 569 (εἰκ. 4γ). Τάφος 177 (19.11.1957).

Ὕψος: 0.038 μ. Διάμ. χείλους: 0.088 μ. Διάμ. βάσεως: 0.04 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Αἱ λαβαὶ συνεκολλήθησαν. Τὸ χεῖλος ἐλαφρῶς ἀποκεκρουμένον εἴς τινα σημεῖα. Ἐσωτερικῶς ἐπὶ τοῦ πυθμένος ἀκτινοειδῶς διατεταγμένα ἀνθέμια ἐμπίεστα ἐντὸς κύκλου ἐξ ἐγχαράκτων γραμμῶν.

Παρόμοια παραδείγματα βλ. Olynthus XIII, σ. 325, ἔνθα καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία, καὶ πίν. 208, 212, 213. Πρῶτον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Κύλιξ βαθεῖα ἀρ. εὑρ. 637 (εἰκ. 5β). Τάφος 100 (7.10.1956).

Ὕψος: 0.075 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀποτριβὲν ἐλαφρῶς. Ἀπετελέσθη ἐκ τεμαχίων συγκολληθέντων καὶ συμπληρωθέντων διὰ γύψου. Τὸ χεῖλος περιθέουν ἐξωτερικῶς δύο αὔλακες. Φέρει δύο ὁριζοντίους λαβὰς πλησίον τοῦ χείλους ἐν εἴδει πεπλατυσμένων διατρήτων ἀποφύσεων. Βάσις δακτυλιόσχημος ἐπιμελῶς διαμορφωθεῖσα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

'Αξιοπαρατήρητος ἡ ὁμοιότης τοῦ σχήματος μὲ τὸ ὀρειχάλκινον ἀγγεῖον ἐκ τοῦ τάφου τοῦ Δερβενίου (ΑΔ - Χρονικὰ 18, 1963, πίν. 228,δ.). Δεύτερον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Σκύφος ἀρ. εὑρ. 444 (εἰκ. 4β). Τάφος 190 (21.11.1957).

Ὕψος: 0.08 μ. Διάμ. χείλους: 0.075 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. 'Ελαφρῶς ἀποκεκρουμένος τὸ χεῖλος καὶ τὴν βάσιν.

Λόγῳ τῆς ἰσχυρᾶς μειώσεως τοῦ κάτω μέρους χρονολογεῖται εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ. π. Χ. Πρβλ. BRECCIA, ἔ. ἀ. πίν. LVI, 120, καὶ Hesperia 1934, Α26, εἰκ. 5.

Κυάθιον δίωτον ἀρ. εὑρ. 910 (εἰκ. 6δ). Τάφος 201 (23.9.1958).

Ὕψος: 0.065 μ. Διάμ. βάσεως: 0.04 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν μετρίως ἐστιλβωμένον. 'Απετελέσθη ἐκ τεσσάρων τεμαχίων συγκολληθέντων.

Εἰκ. 11. α - β. Οἰνοχόαι. γ. Πυξὶς μετὰ πώματος. 'Εξ 'Αμφιπόλεως (Μουσ. Καβάλας ἀρ. 239, 238, 469).

Βλ. παρόμοια παραδείγματα τοῦ τύπου τούτου Hesperia 1934, εἰκ. 5, Α30-Α31. Τελευταῖον τέταρτον τοῦ 4ου αἰ π. Χ.

Οἰνοχόη ἀρ. εὑρ. 238 (εἰκ. 11β). Τυχαῖον εὕρημα ἐκ τῆς ἰδίας περιοχῆς.

Ὕψος: 0.08 μ. Διάμ. βάσεως 0.05 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τὸ κυρίως σῶμα τοῦ ἀγγείου κοσμεῖται διὰ ραβδώσεων.

'Ο BEAZLEY ὀνομάζει τὸ σχῆμα οἰνοχόη τύπου VIII (ARV², I, L). Περὶ τοῦ σχήματος βλ. Hesperia 1949, σ. 332, ἔνθα ἡ παλαιοτέρα βιβλιογραφία, καὶ πίν. 85, ἀρ. 81, ὡς καὶ πίν. 93, ἀρ. 78 - 80. 'Αρχαὶ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Οἰνοχόη ἀρ. 239 (εἰκ. 11α). Τυχαῖον εὕρημα ἐκ τῆς ἰδίας περιοχῆς.

Ὕψος: 0.075 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν. Τὸ χεῖλος ἐλαφρῶς ἀποκεκρουμένον εἰς ὡρισμένα σημεῖα. Τὸ κυρίως σῶμα τοῦ ἀγγείου κοσμεῖται διὰ πλατέων ἐπιμήκων φύλλων ἐναλλὰξ τοποθετημένων.

Πρβλ. Hesperia 1949, πίν. 85, ἀρ. 81. 'Αρχαὶ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Πυξὶς μετὰ τοῦ πώματός της ἀρ. εὑρ. 469 (εἰκ. 11γ). Τάφος 2 (18.9.1956).

Ὕψος: 0.052 μ. Διάμ. βάσεως: 0.06 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν.

Τύπος πυξίδος IV κατὰ Richter - Milne, Shapes and Names, σ. 20 - 21. Παρόμοια παραδείγματα βλ. Olynthus XIII, σ. 386 κ. ἑ. πίν. 238, 239, ἀρ. 930, 933. W. Kraiker, Katalog der Sammlung antiker Kleinkunst der Universität Heidelberg: i. die rotfig. attischen Vasen, πίν. 42, ἀρ. 2.29. Ἀρχαὶ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Πινάκιον (ὀξύβαφον ἢ fish plate) ἀρ. εὑρ. 625 (εἰκ. 5γ). Τάφος 88 (2.10.1956).

Ὕψος: 0.03 μ. Διάμ. ἄνω ἐπιφανείας: 0.16 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἐπὶ τῆς κάτω (ἐξωτερικῆς) ἐπιφανείας καὶ βαθὺ καστανὸν στιλπνὸν ἐπὶ τῆς ἄνω (ἐσωτερικῆς) ἐπιφανείας. Εἴς τινα σημεῖα τὸ γάνωμα ἔχει ἀποτριβῆ.

Βλ. Olynthus XIII, σ. 366 κ. ἑ. πίν. 231 - 234 καὶ Olynthus V, πίν. 190. Πρῶτον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Εἶδος λαγήνου (ἢ guttus;) ἀρ. εὑρ. 624 (εἰκ. 2γ). Τάφος 88 (2.10.1956).

Ὕψος: 0.08 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνὸν ἀπολεπισθὲν εἰς ὡρισμένα σημεῖα.

Περὶ τοῦ τύπου τούτου βλ. Olynthus V, πίν. 172, ἀρ. 814. Olynthus XIII, σ. 246 καὶ πίν. 168. Hesperia 1951, πίν. 51, a 6 καὶ L. Ghali-Kahil, Études Thasiennes VII, πίν. LVII, 39. Breccia, ἔ. ἀ. πίν. L, 89, παραλλαγὴ τοῦ ἰδίου τύπου καὶ CVA, Stuttgart, πίν. 64, 9. Δεύτερον ἥμισυ τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Εἶδος ἀρυβαλλοειδοῦς ληκύθου ἀρ. εὑρ. 669 (εἰκ. 2α). Τάφος 230 (26.9.1958).

Ὕψος: 0.12 μ. Πηλὸς ἐρυθρός. Γάνωμα μέλαν στιλπνόν, ἐλαφρῶς ἀπολεπισθὲν εἴς τινα σημεῖα. Ἀπετελέσθη ἐκ τριῶν τεμαχίων συγκολληθέντων. Τὸν λαιμὸν κοσμεῖ πλαστικὸς δακτύλιος, ἐνῷ τὸ ἄνω μέρος τοῦ κυρίως σώματος κλάδος μετὰ φύλλων ἑκατέρωθεν σχεδιασθεὶς διὰ παχέος λευκοῦ χρώματος.

Πρβλ. Breccia, ἔ. ἀ. πίν. LII, 96. Ἀξιοπαρατήρητος ἡ ὁμοιότης μὲ τὸ ὀρειχάλκινον ἀγγεῖον ἐκ τάφου τοῦ Δερβενίου, ΑΔ - Χρονικά, Τόμος 18, 1963, πίν. 227α.

Κ. ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΟΥ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

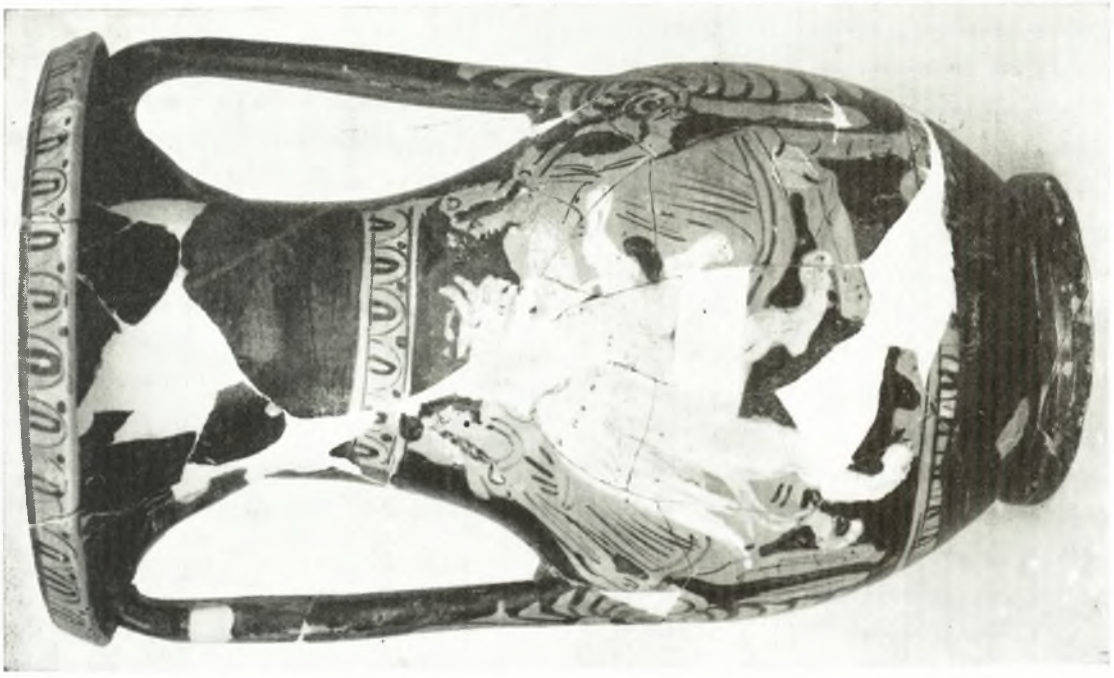

β. Πελίκη άρ. 610.

α Πελίκη άρ. 443.

Ἐξ Ἀμφιπόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

α. β. Πελίκη ἀρ. 442
Ἐξ Ἀμφιπόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

α. β. Πελίκη ἀρ. 572.
Ἐξ Ἀμφιπόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

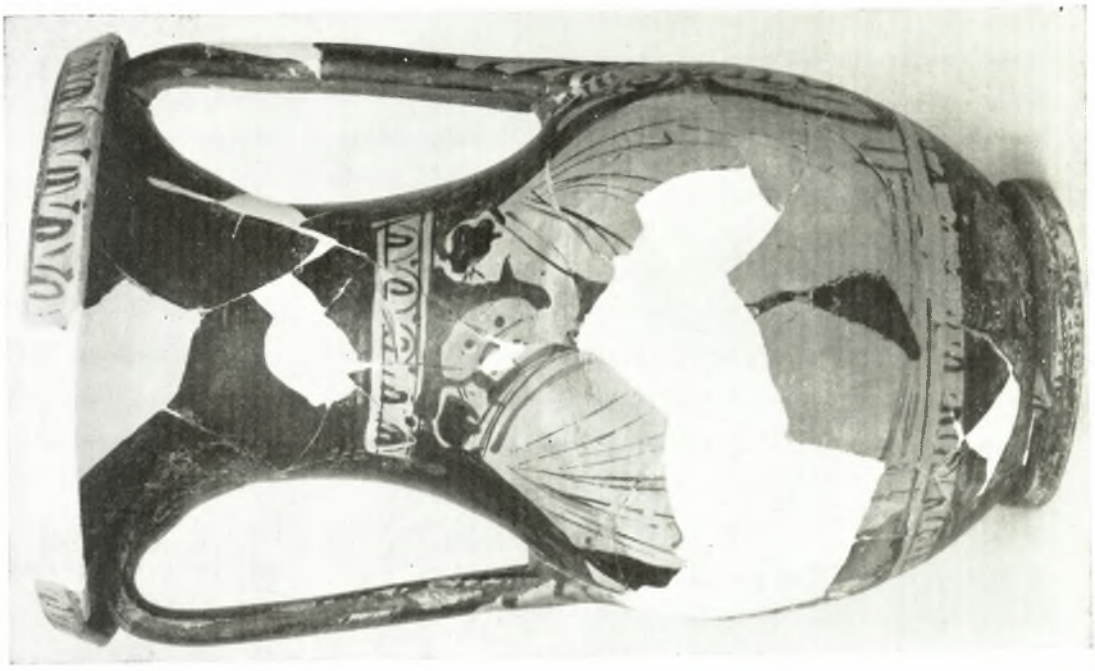

α. β. Πελίκη ἀρ. 668.
Ἐξ Ἀμφιπόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

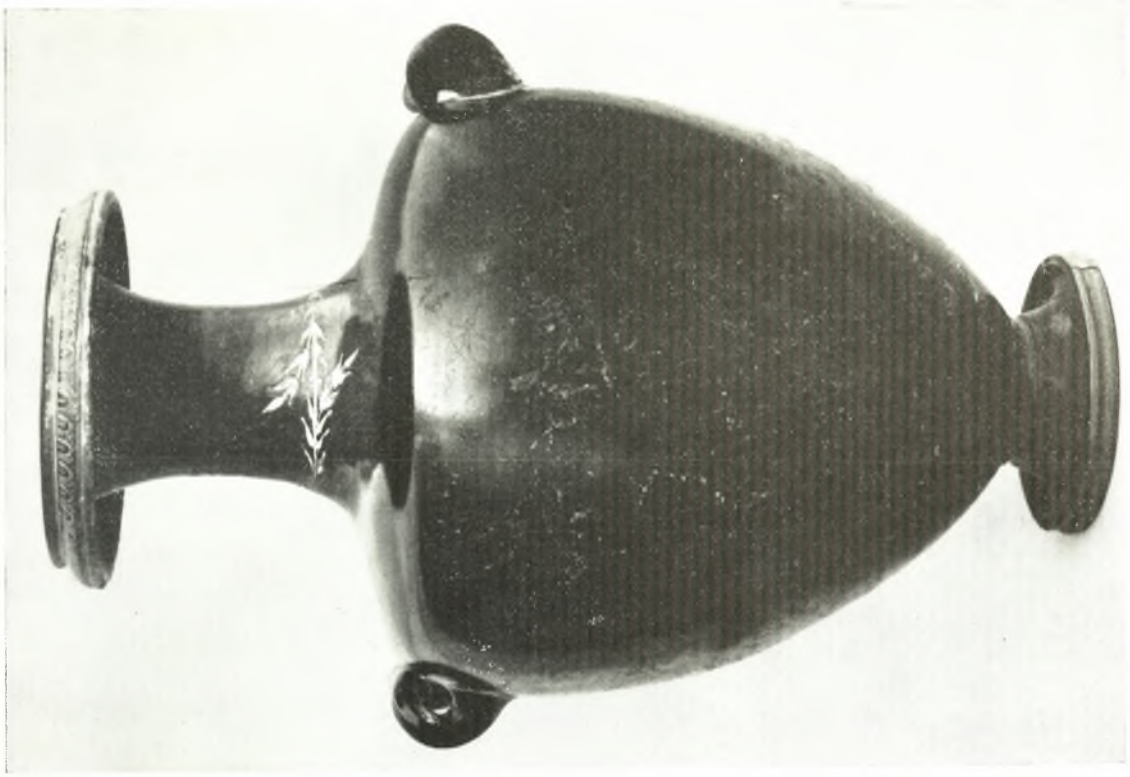

β. Υδρία άρ. 793.

α. Υδρία άρ. 792.

Ἐξ Ἀμφιπόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

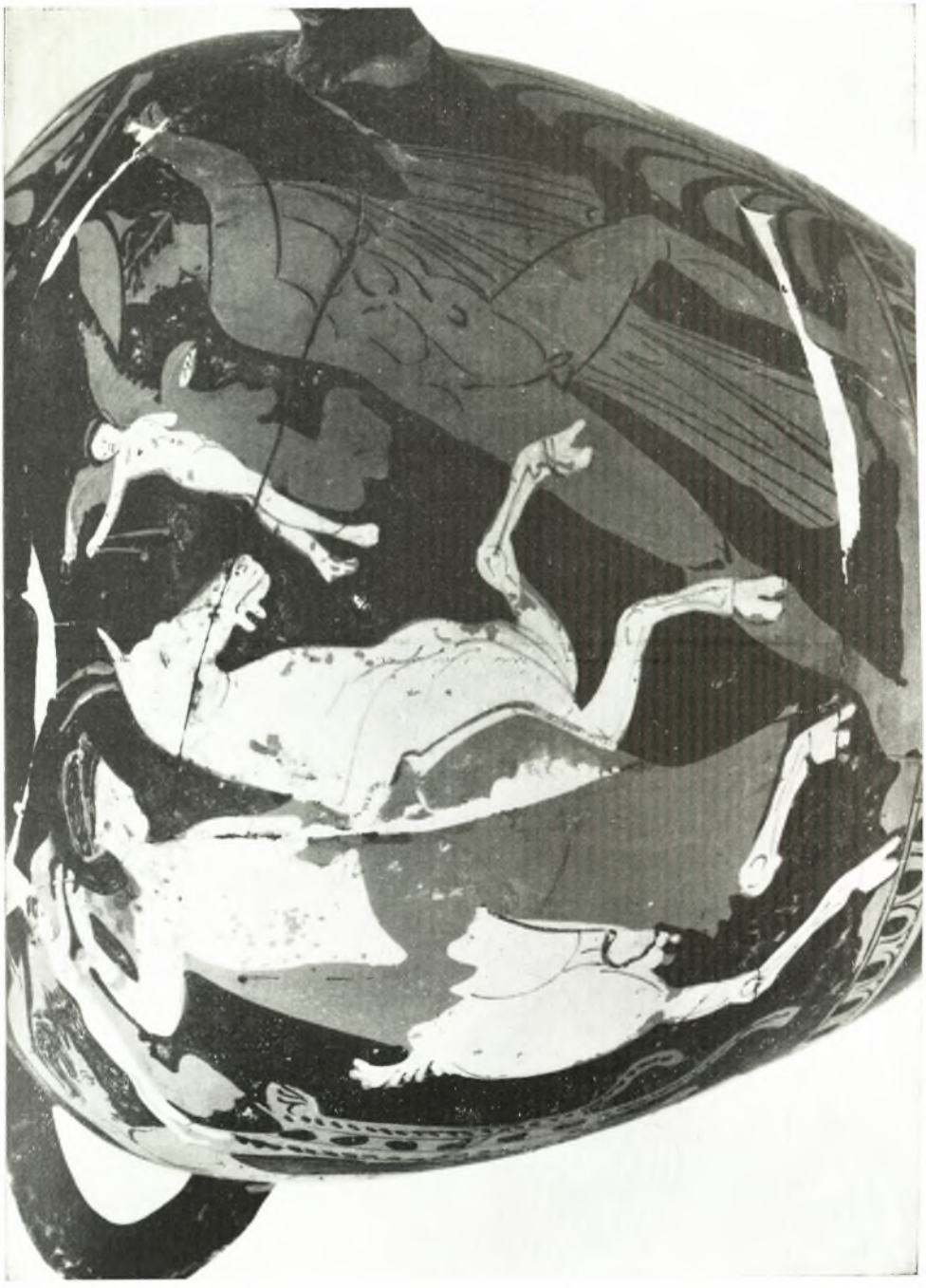

Τμῆμα τῆς ἐπὶ τῆς ὠδῆς ἀρ. 792 παραστάσεως.
Ἀφροδίτη «ἐπιτραγία», Ἐρωτιδεῖς, Ἑρμῆς.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

Λεπτομέρεια τῆς ἐπὶ τῆς ὑδρίας ἀρ. 792 παραστάσεως.
Σάτυρος, Ἀφροδίτη «ἐπιτραγία».

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150

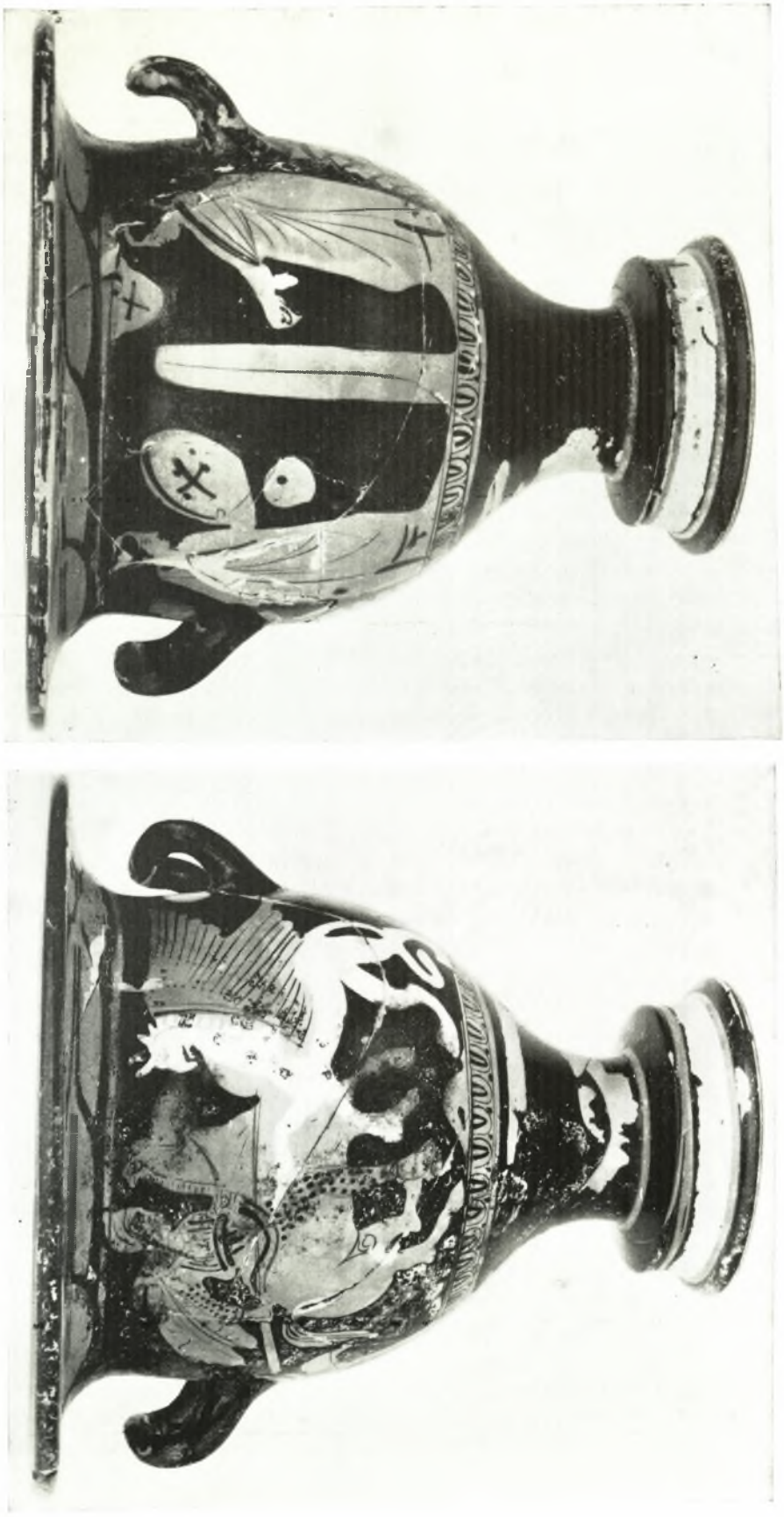

α. β. Κρατήρ κωδωνόσχημος άρ. 571.
Ἐξ Ἀμφιτρόλεως. Μουσ. Καβάλας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
30/04/2024 10:04:33 EEST - 3.144.233.150